

Asia: VN/15009/2024

Lausuntopyyntö luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi toimeentulotuen tarpeellisen suuruisten asumismenojen määrästä annetun valtioneuvoston asetuksen 2 §:n ja liitteen muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Keski-Suomen hyvinvointialue kiittää mahdollisuudesta lausua luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi toimeentulotuen tarpeellisen suuruisten asumismenojen määrästä annetun valtioneuvoston asetuksen 2 §:n ja liitteen muuttamisesta.

Hyvinvointialue kannattaa esityksessä ehdotettua tarpeellisten suuruisten asumismenojen määrien vahvistamista lokakuun sijasta jo toukokuussa, jolloin asumismenojen rajat saataisiin nykyistä aikaisemmin tietoon.

Keski-Suomen hyvinvointialue näkee lakiehdotuksen riskinä Kelan harkintavallan kaventumisen asumismenojen huomioimisessa asiakkaiden yksilöllisten sekä erityisten perusteiden perusteella, joka kasvattaa hyvinvointialueen menoja lisääntyneen harkinnanvaraisen toimeentulotuen tarpeen kasvaessa. Keski-Suomen hyvinvointialue nostaa esille huolen siitä, kaventaako lakiesitys sosiaalityön harkintavaltaa (erityiset perusteet eivät tule huomioiduksi) hyväksyttävistä perustoimeentulotuen asumismenoista ja siirtykö yli säädetyn rajan menevät asumismenot hyvinvointialueelle harkinnanvaraisen toimeentulotuen kuluiksi. Lakiesityksen toimeenpano ei myöskään saisi edistää asuinalueiden segregatiota.

Hyvinvointialue korostaa, että em. tilanteen riskinä on se, että kustannukset siirtyvät hyvinvointialueelle, mikäli edullisempia asuntoja ei ole saatavilla tai ne eivät ole eri syistä johtuen asiakkaan saatavilla. Nykyisellään, esimerkiksi Jyväskylässä, yhden henkilön talouksissa maksimiasumismenot ovat pysyneet samoina vuodesta 2017 alkaen, joten usein sosiaalityön vaikeassa elämäntilanteessa olevilla asiakkailla maksimiraja ylittyy eikä todellista mahdollisuutta edullisempaan asuntoon ole. Kela tulkitsee asumismenojen vahvistetut määrät usein sitovina, jolloin

kustannukset asumisesta, johon asukkaalla ei ole todellista mahdollisuutta vaikuttaa, siirtyvät hyvinvointialueille.

Hyvinvointialueen näkemyksen mukaan tuen myöntämisessä on tarpeellista käyttää yksilöllistä harkintaa, jotta asiakkaan prosessi etenee suunnitelmallisesti. Edullisemman asunnon hankkiminen asetetussa 3 kuukauden määräajassa voi olla hyvin haastavaa esimerkiksi vahvoja elämänhallinnan haasteita omaavalle henkilölle. Lapsiperheiden tilanteessa tulee erityisesti käyttää harkintaa lapsivaikutusten näkökulmasta.

Paahto Marena
Keski-Suomen hyvinvointialue - Kati Kallimo, toimialajohtaja, yhteiset
sosiaali- ja terveystoimet, Keski-Suomen hyvinvointialue